

Na podlagi Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 56/1999 in 64/2001), Pravilnika o osebni varovalni opremi (Uradni list RS, št. 29/2005 in 23/2006) in na podlagi 2. točke 1. odstavka 271. člena Statuta Univerze v Mariboru (Statut UM-UPB2, Uradni list RS, št. 75/2006) je Upravni odbor Univerze v Mariboru sprejel na 12. seji dne 02.10.2006 naslednji

PRAVILNIK O DELOVNI OBLEKI, OBUTVI IN OSEBNI VAROVALNI OPREMI NA UNIVERZI V MARIBORU ŠT. A 9/2006 – 525 TP

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik opredeljuje delovno obleko, obutev in osebno varovalno opremo, ki jo uporabljajo delavci pri delih, pri katerih se ni mogoče izogniti tveganjem za varnost in zdravje, ter v primerih, ko niso v zadostni meri omejena tveganja s tehničnimi sredstvi kolektivnega varstva ali z ustrežno organizacijo dela.

Ta pravilnik določa tudi tista dela, pri opravljanju katerih delavci nosijo predpisano delovno obleko, obutev in osebno varovalno opremo ter rok trajanja posameznih delov delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme.

2. člen

Odgovorna oseba je v smislu tega pravilnika rektor/dekan/direktor/ravnatelj univerze/članice/druga članice univerze.

Odgovorni delavec je delavec, ki ga odgovorna oseba pooblasti za nabavo, vzdrževanje, vodenje evidence delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme ter za opravljanje ostalih del in nalog, ki se nanašajo na delovno obleko, obutev in osebno varovalno opremo, pri čemer odgovorna oseba določi tudi vrsto, stopnjo in smer strokovne izobrazbe odgovornega delavca.

3. člen

Delovna obleka, obutev in osebna varovalna oprema je v smislu tega pravilnika vsaka oprema, ki jo delavec nosi, drži ali kako drugače uporablja pri delu, tako da varuje sebe ali druge pred enim ali več istočasno nastopajočimi tveganji za varnost in zdravje.

Delovna obleka je v smislu tega pravilnika tudi tista obleka, ki jo delavec uporablja oziroma nosi pri opravljanju posebej določenih protokolarnih obveznosti.

Delovna obleka, obutev in osebna varovalna oprema se mora prilagati višini in telesni zgradbi delavca, ki jo nosi oziroma uporablja.

4. člen

Delovna obleka, obutev in osebna varovalna oprema je lahko v skupni uporabi, lahko pa tudi v osebni uporabi delavca. V slednjih primerih se za delovno obleko, obutev in osebno varovalno opremo delavca osebno zadolži in jo mora ob prenehanju delovnega razmerja vrniti, za izginotje ali uničenje le-te pa je tudi osebno materialno odgovoren oziroma tudi disciplinsko odgovoren, če delovno obleko, obutev ali osebno varovalno opremo uniči/poškoduje/izgubi namenoma ali iz malomarnosti.

5. člen

Za delovno obleko, obutev in osebno varovalno opremo, ki jo izmenično uporablja več delavcev, odgovarja in je zanjo zadolžen odgovorni delavec. Ta mora ukreniti tudi vse potrebno, da takšna uporaba pri delavcih ne povzroča zdravstvenih ali higienskih težav.

II. DOLŽNOSTI ODGOVORNE OSEBE IN ODGOVORNEGA DELAVCA

6. člen

Odgovorna oseba mora v skladu z veljavno zakonodajo, predvsem pa na podlagi ocene tveganja za varnost in zdravje, delavcem, zaposlenim na delovnih mestih, na katerih so izpostavljeni določenim škodljivim vplivom delovnega okolja ter s tem tveganjem za varnost in zdravje pri delu, zagotoviti ustrezno delovno obleko, obutev in osebno varovalno opremo, kot je določeno v prilogi tega pravilnika.

Delovna obleka, obutev in osebna varovalna oprema mora biti ergonomsko oblikovana in izdelana v skladu z veljavnimi predpisi in standardi.

7. člen

Odgovorna oseba je dolžna zagotoviti delavcu delovno obleko, obutev in osebno varovalno opremo, ki mu pripada po tem pravilniku, brezplačno v uporabo.

Odgovorni delavec izroči delavcu ob nastopu dela potrdilo za prevzem delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme, ko je le ta v skupni rabi oziroma mu izroči komplet delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme, ki je potrebna za opravljanje del in nalog na določenem delovnem mestu, če je le ta v osebni uporabi delavca.

8. člen

V primeru dotrajanosti ali uničenja delovne obleke, obutve ali osebne varovalne opreme je odgovorni delavec dolžan staro oziroma uničeno zamenjati za novo.

9. člen

Odgovorni delavec zagotavlja občasne preglede in preizkuse delovne obleke, obutve ali osebne varovalne opreme z namenom, da se zagotovi brezhibnost, uporabnost in ustreznost delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme.

Odgovorni delavec je dolžan delavce obveščati o varnem delu tako, da izdaja pisna obvestila in navodila. V izjemnih primerih, kadar delavcem grozi neposredna nevarnost za življenje in zdravje, so obvestila in navodila lahko tudi v ustni obliki.

10. člen

Ob prejemu delovne obleke, obutve ali osebne varovalne opreme mora odgovorni delavec delavca poučiti o tveganjih, pred katerimi jih varuje dodeljena osebna varovalna oprema. Prav tako mora delavca teoretično in praktično usposobiti, za pravilno uporabo in vzdrževanje, kar vključuje tudi demonstracijo njene uporabe. Pri tem mora biti usposabljanje prilagojeno posebnostim delovnega mesta.

11. člen

Odgovorni delavec določi obvezne občasne preizkuse teoretične in praktične usposobljenosti za varno delo za delavce, ki delajo na delovnih mestih, na katerih je obvezna uporaba delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme.

Preizkus teoretične in praktične usposobljenosti za varno delo preverja odgovorni delavec na delovnem mestu.

12. člen

Izbiro glede kroja, kvalitete in ustreznosti delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme opravi odgovorni delavec, pri čemer odgovorni delavec pripravi poročilo o poteku izbora delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme ter utemelji svojo odločitev oziroma izbor, skladno s pravili, ki urejajo postopek javnega naročanja.

13. člen

Število kompletov delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme za posameznega delavca oziroma skupine delavcev določi odgovorni delavec, na podlagi ocene tveganja za varnost in zdravje delavca.

Rok uporabe posameznih delov delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme je opredeljen v prilogi 3 tega pravilnika. Roki trajanja posameznih delov delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme se lahko za posamezna delovna mesta skrajšajo ali podaljšajo, odvisno od pogostosti uporabe in kvalitete materiala.

Delavcem, ki delajo polovični delovni čas in imajo delovno obleko, obutev in osebno varovalno opremo v osebni uporabi, se rok uporabe delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme podvoji. Če so delavci, ki imajo v osebni uporabi delovno obleko, obutev in osebno varovalno opremo po tem pravilniku, iz kakršnih koli razlogov odsotni z dela nad 6 mesecev nepretrgoma, se rok uporabe posameznih delov službene obleke podaljša za toliko časa, kolikor so bili odsotni.

Delovna obleka, obutev in osebna varovalna oprema se predajo v uporabo na osnovi reverza.

Odgovorni delavec pripravi letni plan nabave delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme, ki se praviloma vključi v letni plan nabave drugega materiala in opreme rektorata/članice/druge članice univerze, katerega nato sprejme odgovorna oseba.

Odgovorni delavec vodi razvid izdanih delovnih oblek, obutve in osebne varovalne opreme.

III. PRAVICE IN DOLŽNOSTI DELAVCA

14. člen

Delavec ima pravico in obveznost pri delih, kjer se ne more na drugačen način izogniti tveganjem za varnost in zdravje, uporabljati predpisano delovno obleko, obutev ali osebno varovalno opremo iz priloge 1 tega pravilnika. Pri tem delavec mora spoštovati in izvajati ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu ter delo opravljati s tolikšno pazljivostjo, da s tem varuje svoje življenje in zdravje ter življenje in zdravje drugih oseb. Prav tako ima pravico biti poučen o njeni namembnosti in uporabi v smislu 10. člena tega pravilnika. Z njo mora ravnati pazljivo in strokovno. Materialno in disciplinsko odgovarja, če jo namerno ali iz malomarnosti poškoduje, uniči ali izgubi.

15. člen

Delavci ne smejo izven delovnega časa, delovnega mesta oziroma drugega kraja izven sedeža delodajalca, če je določena dela potrebno opraviti izven sedeža delodajalca, nositi ali drugače uporabljati delovne obleke, obutev ali osebne varovalne opreme.

Delavec mora imeti delovno obleko, obutev in osebno varovalno opremo, ki je v osebni uporabi delavca, čisto in urejeno. Za čistočo in urejenost delovne obleke,

obutve in osebne varovalne opreme, ki je v skupni uporabi delavcev, skrbi odgovorni delavec.

16. člen

Delavec ima pravico odkloniti delo, če ni predhodno seznanjen z vsemi nevarnostmi pri delu ali če odgovorni delavec ni zagotovil predpisane delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme oziroma v primeru, če ga odgovorni delavec ni teoretično in praktično usposobil o pravilnem načinu uporabe delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme.

17. člen

V primeru, da delavcu preneha delovno razmerje, je dolžan pred prenehanjem delovnega razmerja vrniti vsa sredstva, vpisana v reverzu.

IV. KONČNE DOLOČBE

18. člen

Izjemoma lahko odgovorna oseba, po opozorilu odgovornega delavca, z organizacijskim navodilom določi delovno obleko, obutev in osebno varovalno opremo, ki je zajeta v prilogi tega pravilnika tudi za druga delovna mesta, ki niso navedena v prilogi tega pravilnika, ali določi drugo vrsto delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme za posamezno delovno mesto, če se iz naknadne ocene tveganja za varnost in zdravje pri delu izkaže potreba po tem.

19. člen

Delovno obleko, obutev in osebno varovalno opremo po tem pravilniku se operativno nabavlja izključno po nalogu odgovornega delavca, ki mora pred nabavo pridobiti vso potrebno dokumentacijo (izjavo o skladnosti, navodila za uporabo, vzdrževanje, razkuževanje, roku uporabe), vse v slovenskem jeziku.

20. člen

Sestavni del pravilnika so: priloga 1 (tabela delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme), priloga 2 (legenda, kriteriji za izbiro delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme) in priloga 3 (rok uporabe posameznih delov delovne obleke, obutve in osebne varovalne opreme).

21. člen

S sprejetjem tega pravilnika prenehajo veljati vsi do sedaj veljavni pravilniki o sredstvih in opremi za osebno varstvo zaposlenih na Univerzi v Mariboru.

22. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Obvestilih Univerze v Mariboru.

Z dnem uveljavitve tega pravilnika prenehajo veljati vsi do sedaj veljavni akti Univerze v Mariboru ter interni akti članic/drugih članic Univerze v Mariboru, ki opredeljujejo delovno obleko, obutev in osebno varovalno opremo ter določajo dela, pri opravljanju katerih delavci nosijo predpisano delovno obleko, obutev in osebno varovalno opremo.

Predsednik Upravnega odbora
Univerze v Mariboru
izr. prof. dr. Zmago Turk l.r.

PRILOGA 1

TABELA 1: DELOVNA OBLEKA IN OBUTEV		
	OBLEKA	OBUTEV
1. učitelj športne vzgoje	C1	B
2. knjižničar	B1	B
3. hišnik - kurir	B1	B
4. vzdrževalci	C1	B
5. čistilka	B1	B
6. receptor	E1	A
7. voznik univerze	E1	A
8. kmetovalci	C2	B
9. rektor UM	E1	A

TABELA 2: OSEBNA VAROVALNA OPREMA	
1. delo izpostavljeno nevarnosti infekcij	Zaščitna halja ali nepropustni predpasnik, maska, rokavice, ščitnik za oči in obraz, rokavice
2. delo v območju ionizirajočega sevanja	Svinčeni (Pb): plašč, predpasnik, ščitnik za vrat, zaščitna očala, zaščita za gonade, rokavice, zasloni, zaščitni paravan, rokavice
3. delo v neugodnih mikroklimatskih razmerah	Brezrokavnik, bunda, kapa, rokavice, obutev tip B
4. delo v območju neionizirajočega sevanja	A1 ali A2 iz tkanine, ki zmanjšuje vpliv neionizirajočega sevanja, zaščitne zavese
5. delo z nevarnimi snovmi oz. kemikalijami	Nepropustni predpasnik, rokavice, zaščita za obraz ali očala ali maska z ustreznim filtrom, zaščitni kombinezon za enkratno uporabo, obutev tip B
6. higiensko-vzdrževalna dela	Nepremočljiv predpasnik, gospodinjske rokavice, obutev tip B
7. delo v pralnici in distribuciji hrane	Nepremočljiv predpasnik, gospodinje rokavice (usnjen predpasnik, bunda, glušniki, rokavice) obutev tip B
8. tehnično-vzdrževalna dela	Dežni plašč in/ali bunda, rokavice, očala, obutevi tip B
9. delo na višini	Varovalni pas, obutev tip B
10. pretežno ali stalno stoječe delo	Obutev tip A
11. delo v sterilizaciji, operacijskem bloku	D1, ki je v rabi samo na tem delovnem mestu, rokavice, maska in specialna obutev, tip A
12. delo v aseptičnih področjih in izolaciji	D2, rokavice, maska z vizirjem, kapa glede na vrsto izolacije in ukrepe, obutev tip A

PRILOGA 2

LEGENDA:

1. A1 - komplet (tunika, ali tunika na zapenjanje, halja, hlače ali krilo, bombažna majica)
A2 - dvodelni komplet (tunika, krilo ali hlače)
2. B1 - halja
3. C1 - komplet (jopič, hlače)
C2 - kombinezon
4. D1 – filterna obleka (tunika in hlače s patentom)
D2 – zaščitna halja ali predpasnik za enotno rabo
5. E1 - obleka (sako, hlače/krilo, kravata, srajca)

KRITERIJI ZA IZBIRO DELOVNE OBLEKE:

1. tkanina naj vsebuje najmanj 60%-ni sestav bombaža
2. tkanina mora biti obstojnih barv
3. tkanina mora imeti definiran odstotek krčenja in možnost pranja na 95° C
4. konfekcijske številke S, M, L, XS, XL, XXL, za obleko, ki ni naročena na ime delavca
5. vsa delovna obleka mora imeti emblem UM (izjema: posebna protokolarna obleka)
6. izberemo kroje, ki:
 - nimajo zadrg in gumbov, ampak stalne pritiskače ali trakove,
 - imajo vsaj dva velika stranska žepa in prsni žep z všitki,
 - omogočajo enostavno oblačenje in gibanje oz. uporabo,
 - izbrani kroji so enaki za vse izbrane barvne programe oz. odtenke,
 - izbrani kroji in barve so za posamezne skupine iz tabele 1 enotni,
 - izbrani kroji prilagojeni tehnologijo likanja.

KRITERIJI ZA IZBIRO DELOVNE OZIROMA VAROVALNE OBUTVE:

- TIP A: varovalna in delovna obutev (čevlji ali natikači) – za zdravnike, zdravstveno nego, fizioterapijo, rentgen in laboratorij, naj bo v splošnih zahtevah:
- usnjena z zaščitnimi prsti,
 - ortopedsko oblikovana, kar omogoča vsakodnevno več urno, stoječe delo in višino pete od 2 do 4 cm,
 - nedrseča, (tako noga-obutev, obutev-tla),
 - tiha pri hoji,
 - zračna,
 - lahka,
 - enostavna za čiščenje, vzdrževanje in eventualno razkuževanje.
- TIP B: za posamezna delovna mesta se uporablja obutev, predvsem v smislu osebne varovalne opreme (čistilke, sobarice, tehnične službe, laboranti) zato morajo čevlji izpolnjevati posebne zahteve:
- morajo fiksirati gleženj,
 - morajo imeti dovolj visok podplat,

- morajo ščititi prste,
- ne smejo drseti na mokrih in mastnih tleh,
- morajo biti nepremočljivi,
- nuditi ustrezno zaščito pred mikroklimatskimi vplivi in vodo.

PRILOGA 3

OKVIRNI ROK UPORABE POSAMEZNIH DELOV DELOVNE OBLEKE, OBUTVE IN OSEBNE VAROVALNE OPREME

- tunika/tunika na zapenjanje 3 leta
- halja 3 leta
- hlače/krilo 3 leta
- bombažna majica 1 leto
- jopič 3 leta
- trenerka 4 leta
- kombinezon 4 leta
- filterna obleka 5 let
- zaščitna halja/predpasnik za enotno rabo 4 leta
- čevlji 1 leto
- natikači 1 leto
- obleka 2 leti